

Anàlisi de mandat 2020-2023

Assessorament tècnic a projectes de participació ciutadana

Secció de Participació Ciutadana
Servei d'Agenda 2030 i Participació
Coordinació d'Estratègia Corporativa i Concertació Local
Àrea de Presidència

Contingut

Introducció	3
Terminis i concessió	
1. Anàlisi de les sol·licituds	4
2. Tipologia de projectes	8
3. Prestació del recurs i despesa realitzada	9
Prestació amb mitjans propis	
Prestació amb contractació externa	
Conclusions	11

Introducció

El recurs *Assessorament tècnic a projectes de participació ciutadana* té com a objectiu oferir suport als ens locals en el desenvolupament de projectes adreçats al foment de la participació ciutadana a través de processos de consulta, deliberació, decisió, implementació i avaluació sobre qualsevol assumpte de la seva competència. Els projectes poden preveure actuacions en les següents matèries:

Impuls de la participació online i incorporació de les TIC en processos de participació.

Pressupostos participatius.

Espai públic, planejament urbanístic i Agenda Urbana.

Innovació social i co-producció de polítiques públiques.

Foment de la col·laboració entre el teixit associatiu per a la producció de polítiques públiques.

Foment de la participació ciutadana per a la transformació de l'administració local.

Processos participatius impulsats per equipaments.

Avaluació de processos i espais de participació ciutadana.

Altres processos d'impuls de la participació (normativa, plans, processos sectorials).

Amb la finalitat de valorar el grau de satisfacció dels ens locals amb els diferents recursos oferts, la Diputació de Barcelona envia un breu qüestionari de satisfacció al contacte tècnic de l'ens local un cop el recurs finalitza.

En el cas del recurs objecte d'aquest informe, durant el període 2020-2022, s'ha assolit el compliment del compromís de garantir que un mínim del 85 % de les valoracions realitzades pels ens locals sobre la qualitat del servei o producte prestat fossin iguals o superiors a 8 sobre 10 punts, però mai menys de 6. Per tant, podem dir que es tracta d'un recurs molt ben valorat pels ens locals destinataris.

Terminis i concessió

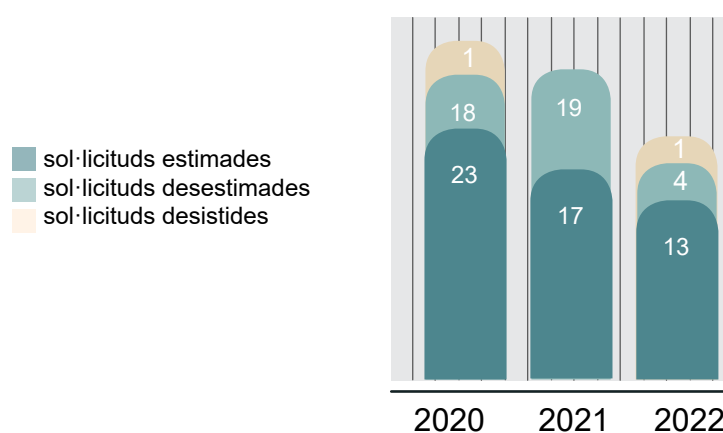
Els anys 2020, 2021 i 2022, el recurs s'ha obert als ens locals perquè el sol·licitin entre el 10 de gener i el 13 de febrer. L'any 2023, donat que és un any electoral, el termini de sol·licitud s'ha obert més tard, del 3 de juliol al 31 d'octubre, a l'espera de la composició definitiva dels equips de govern locals. És per això que el present document no analitza dades de 2023.

El procediment de concessió d'aquest recurs és la concessió directa amb concurrència.

1. Anàlisi de les sol·licituds

Per tal de valorar les sol·licituds rebudes, s'han determinat uns criteris que s'han aplicat mitjançant una rúbrica i que s'informen als ens locals en la [fitxa del recurs del Catàleg de Serveis](#). Així, per decidir l'atorgament del recurs, s'ha valorat el grau de necessitat del suport tècnic per garantir la viabilitat de l'actuació (si existeix finançament per dur-lo a terme, els recursos tècnics de què es disposa o el grau de transversalitat interna), i el grau de solvència (la necessitat d'impulsar el projecte i l'adequació a la realitat del municipi, el seu nivell d'innovació o el treball en xarxa amb altres actors del territori). Actualment s'estipula un puntuació mínima de 60 per a estimar un projecte. La distribució de la puntuació en els diferents criteris també es pot consultar a la fitxa del recurs del Catàleg de Serveis.

A continuació s'analitzen les sol·licituds del recurs de suport tècnic rebudes, les estimades, desestimades i desistides.

Gràfic 1. Sol·licituds de suport tècnic estimades, desestimades i desistides en nombre absolut.

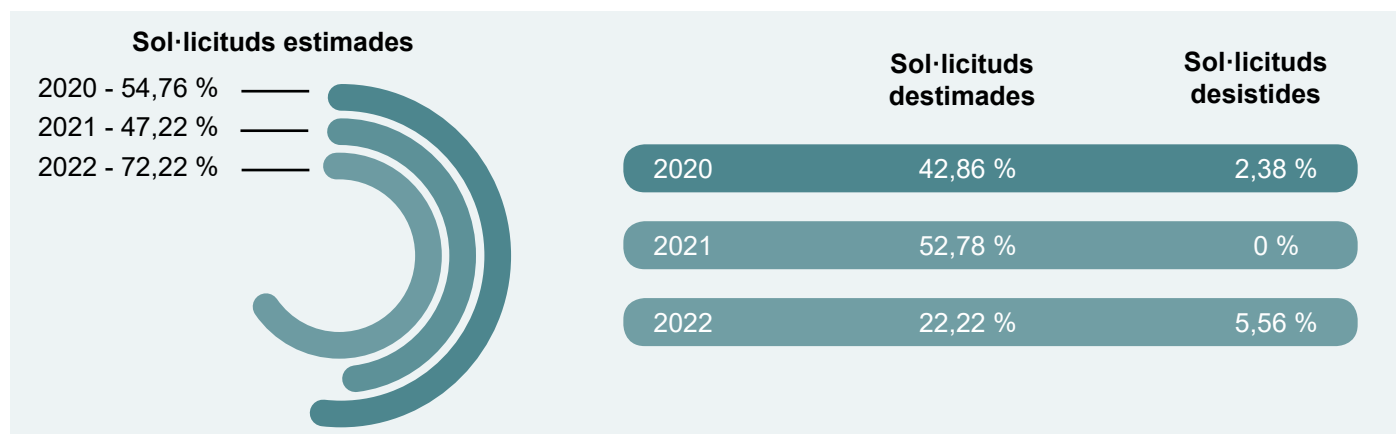
L'any 2020 es van rebre 42 sol·licituds, xifra que podem considerar dins la normalitat, ja que en l'històric del recurs de suport tècnic la mitjana dels últims 10 anys és de 32 sol·licituds. A més, aquesta xifra també respon a l'increment natural de sol·licituds que es dona a l'inici del mandat.

Durant el 2021 i el 2022, les demandes van baixar a 36 i 18 sol·licituds respectivament, situació que també és habitual, donat que el segon i tercer any de mandat se sol dedicar a l'execució de projectes i no tant a l'impuls de noves iniciatives.

En el cas del suport econòmic, la pandèmia de la COVID-19 va fer que el 2020 fos l'any amb més desistiments mandat, però en el cas del recurs d'assessorament tècnic, la mitjana de desistiments es troba en un 2,6 %. La dada més alta de desistiments es dona el 2022, perquè en tractar-se d'any electoral molts ens locals renuncien a impulsar un projecte que té moltes possibilitats de no ser implementat en la seva totalitat.

Entre els anys 2020 i 2022 s'han rebut un total de 96 sol·licituds i se n'han estimat 53, és a dir un **55,21 %** del total.

A continuació es presenten les dades dels percentatges de sol·licituds estimades, desestimades i desistides per al període 2020-2022.

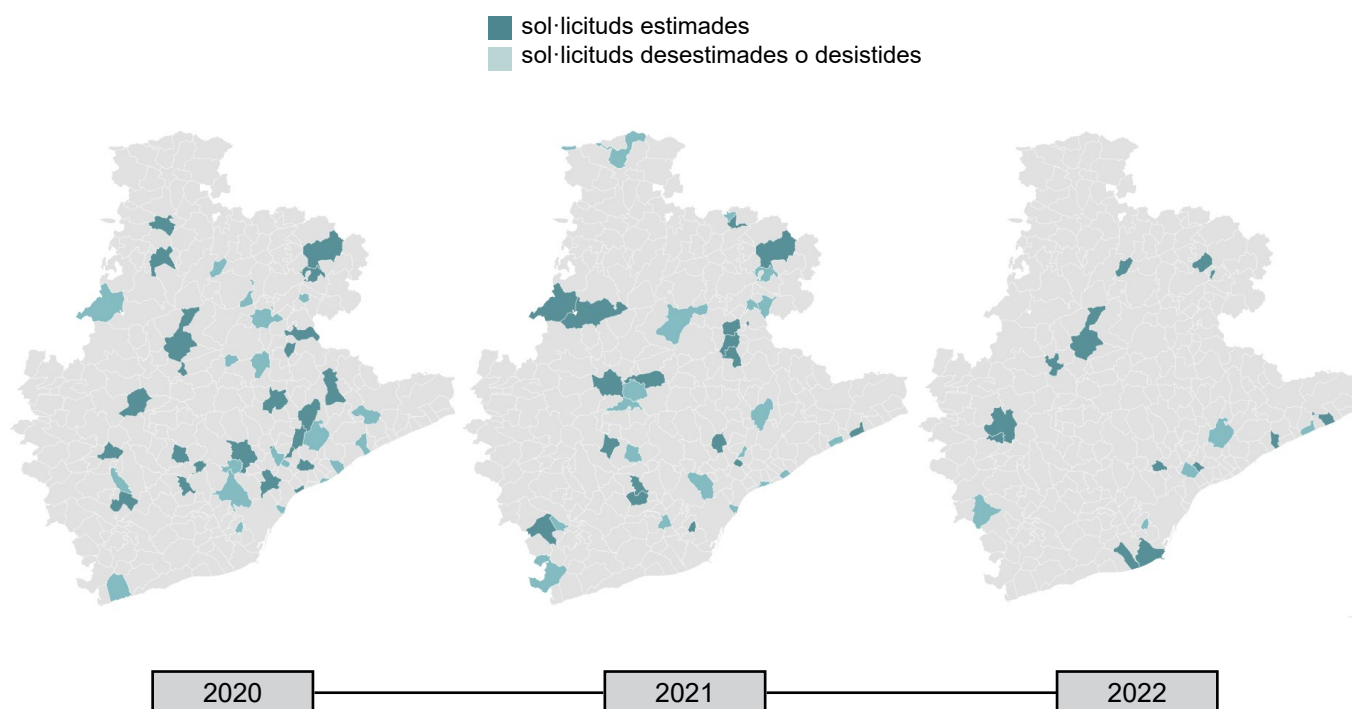

Gràfic 2. Percentatge de sol·licituds de suport tècnic estimades, desestimades i desistides durant el mandat 2020-2023.

Distribució territorial

Revisem ara quins són els municipis i comarques que més han sol·licitat el recurs durant el mandat.

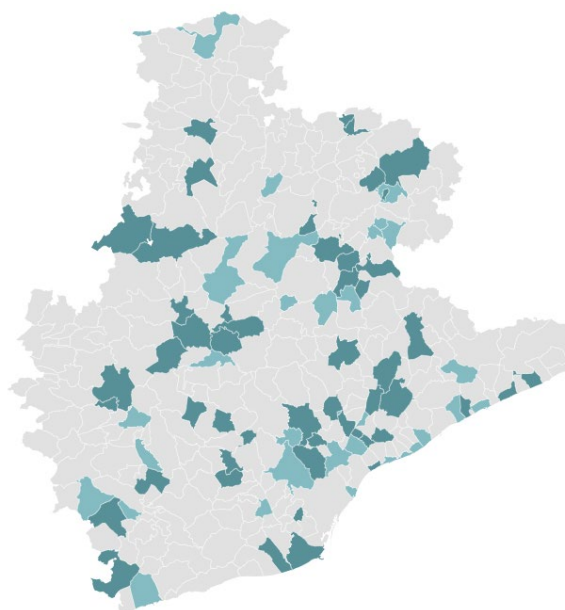
Cal destacar que l'anàlisi realitzat s'ha fet en base a municipis i no a ens locals, ja que les sol·licituds provinents d'Entitats Municipals Descentralitzades i Consells Comarcals són minoritàries. Del total de les 96 sol·licituds rebudes durant el període 2020-2022, dues provenen d'Entitats Municipals Descentralitzades, una d'un Consell Comarcal, i una altra d'una Mancomunitat.

Gràfic 3. Distribució territorial de les sol·licituds de suport tècnic durant els anys 2020, 2021 i 2022.

El 2020, 2021 i 2022 es dona suport al 12,86 %, 11,58 % i 6,11 %, respectivament, dels municipis de la província de Barcelona.

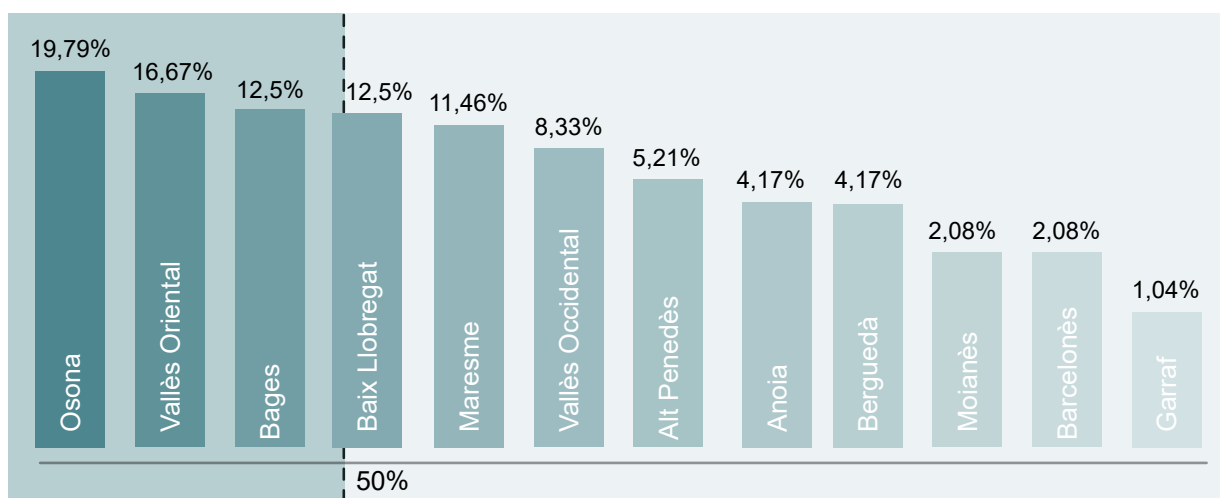
■ sol·licituds estimades
■ sol·licituds desestimades o desistides

Durant el mandat, s'ha donat cobertura a 78 municipis, el **25,08 %** del total de la província de Barcelona.

Gràfic 3. Distribució territorial de les sol·licituds de suport tècnic durant el mandat.

Pel que fa a la distribució comarcal de les sol·licituds, les comarques que més sol·liciten el recurs tècnic són Osona, Vallès Oriental, Bages i Baix Llobregat, que en conjunt aglutinen el 50 % de les sol·licituds rebudes durant el mandat.

Gràfic 4. Distribució comarcal de les sol·licituds de suport tècnic durant el mandat.

Tant a la comarca d'Osona com al Bages, la majoria de municipis tenen menys de 10.000 habitants, i per tant sovint no disposen de personal tècnic especialitzat en participació ciutadana. A més, els municipis grans d'aquesta comarca, tret de casos excepcionals com Vic, Manlleu o Manresa, tampoc no acostumen a comptar amb personal tècnic dedicat exclusivament al foment de la participació ciutadana. En casos com aquests, se sol sol·licitar assessorament per manca de coneixements bàsics en participació ciutadana.

De la comarca d'Osona, cal destacar el projecte que es va realitzar el 2021 amb el suport tècnic de la Diputació de Barcelona: *Com volem el Collsacabra del futur?* Impulsat de manera trilateral pels ajuntaments de l'Esquirol, Rupit i Pruit i Tavertet, tenia com a objectiu dissenyar participadament una gestió del territori pròpia, el «model Collsacabra». Pel que fa a la resta de sol·licituds de la comarca, es tracta sobretot de projectes relacionats amb els òrgans de participació i els pressupostos

participatius.

En el cas de la comarca del Bages, el ventall de projectes sol·licitats ha estat més ampli, tot i que en destaquen els projectes de pressupostos participatius, normativa de participació ciutadana i planificació de la participació.

Les comarques del Vallès Oriental, el Maresme o el Vallès Occidental, són tradicionalment molt participatives, i els ens locals ja comencen a comptar amb personal especialitzat, que busca en el suport tècnic un acompanyament i seguiment institucional en el marc de certs projectes, més enllà dels coneixements i les metodologies que en general ja dominen.

En aquestes comarques ens trobem, doncs, amb projectes de les mateixes tipologies que en altres comarques però de més complexitat, com són els processos de planificació de la participació ciutadana, o els pressupostos participatius. Comencen a aparèixer aquí els primers processos participatius destinats a l'elaboració de plans estratègics com l'Agenda Urbana Local o l'Agenda 2030.

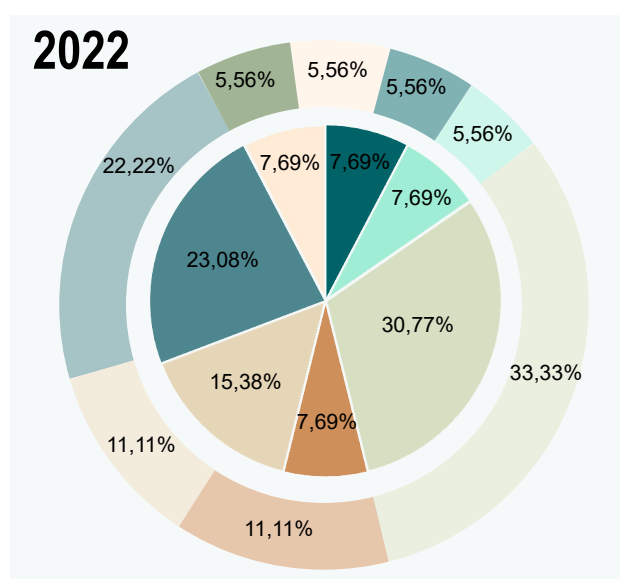
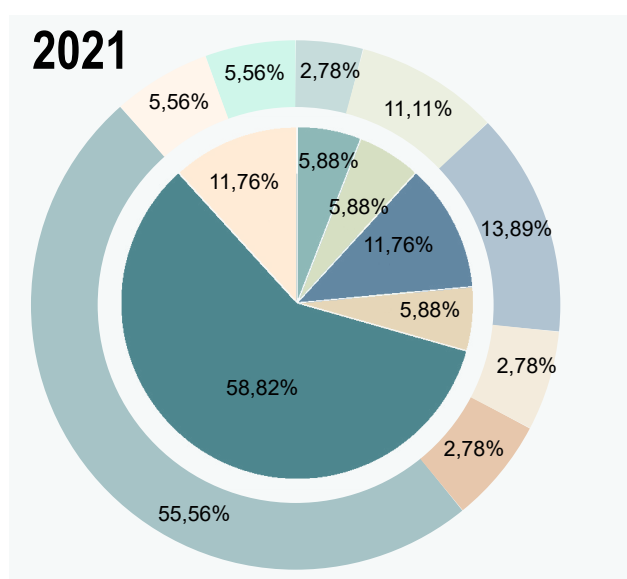
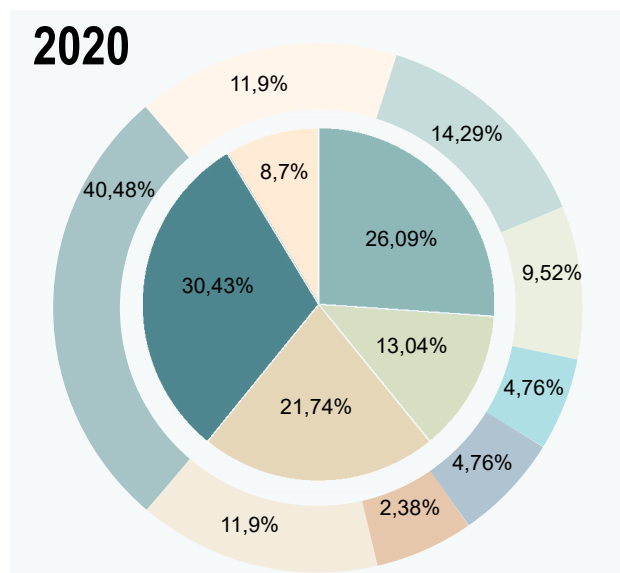
2. Tipologia de projectes

A continuació parlarem sobre els aspectes més rellevants relacionats amb la tipologia de projectes de participació ciutadana per als quals se sol·licita un assessorament tècnic. Per tal de fer l'anàlisi, s'han triat les mateixes categories que s'han utilitzat en l'anàlisi dels recursos de finançament ja que són prou àmplies com per incloure el ventall de sol·licituds rebudes.

Com es pot observar en els gràfics, i tal com passa en el cas del suport econòmic, els pressupostos participatius són també els projectes més sol·licitats. Tot seguit, trobem dels projectes relacionats amb l'impuls, revisió i gestió de les arquitectures de participació ciutadana (consells, comissions i altres tipus d'espais), i altres mecanismes de participació com les consultes ciutadanes. Aquests darrers són els categoritzats com a *instruments de participació ciutadana*. En darrer terme, trobem els que tenen com a finalitat la planificació de la participació ciutadana i els processos participatius relacionats amb aspectes urbanístics, d'equipaments i d'espai públic.

A partir de 2022, comencem a trobar demandes d'assessorament per a impulsar projectes de participació ciutadana relacionats amb les Agendes Urbanes Locals i les Agendes 2030, que els sol·liciten de manera majoritària els municipis més grans.

Aquestes tendències són vàlides tant per al global de les sol·licituds com per a les estimades.

Gràfic 5. Percentatge de cada tipologia de projecte en els anys 2020, 2021 i 2022. En el gràfic exterior mostren les sol·licituds rebudes i en l'interior les estimades.

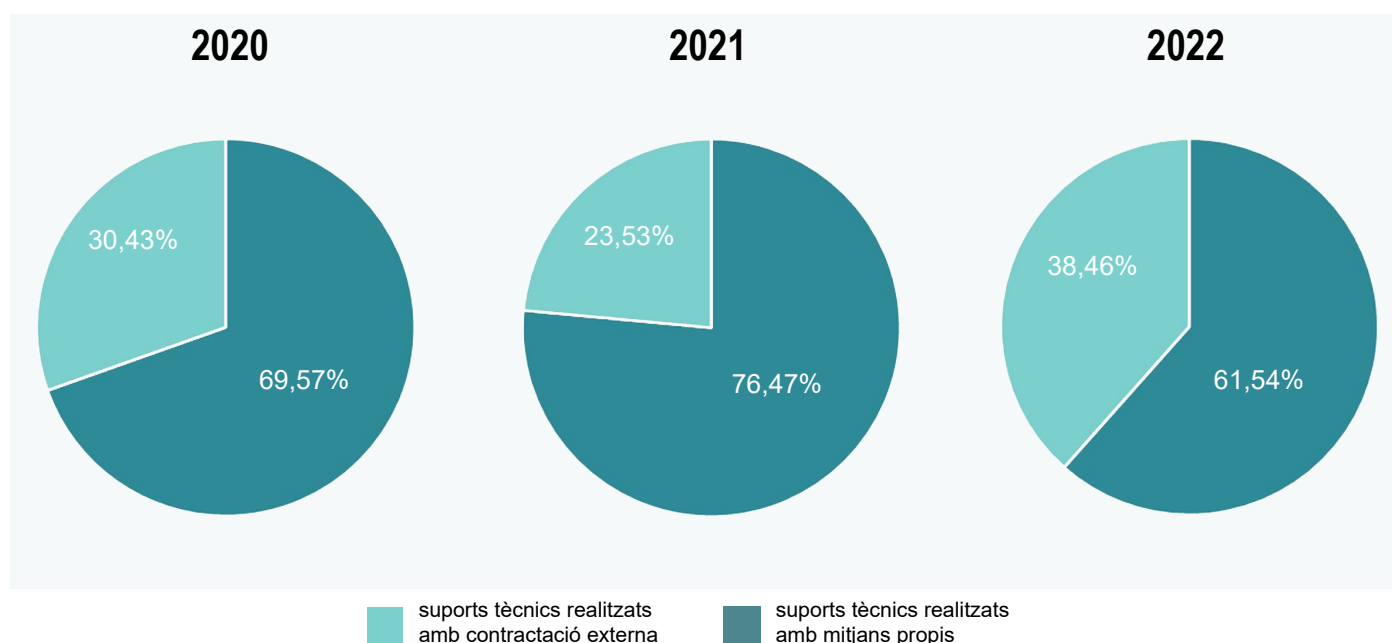

3. Prestació del recurs i despesa realitzada

En aquest apartat del document ens centrarem en les dues modalitats de prestació del recurs que oferim des de la Secció de Participació ciutadana i la despesa que hi va associada, sobretot pel que fa a la prestació amb contractació d'un equip consultor extern.

Prestació amb mitjans propis

Quan l'assessorament es duu a terme amb mitjans propis és el personal tècnic de la Secció de Participació Ciutadana qui atén la sol·licitud i en duu a terme les actuacions derivades. Aquest tipus de prestació s'ofereix sovint en projectes interns de l'ens i que no necessiten d'actuacions amb la ciutadania, com per exemple projectes d'elaboració i/o actualització del reglament de participació ciutadana, d'orientació per a elaborar un pla de participació ciutadana o el seu pla de comunicació, o un estudi i proposta de reorganització del sistema d'òrgans estables de participació, entre d'altres.

Gràfic 6. Percentatge de suports tècnics realitzats amb mitjans propis o contractació externa en els anys 2020, 2021 i 2022.

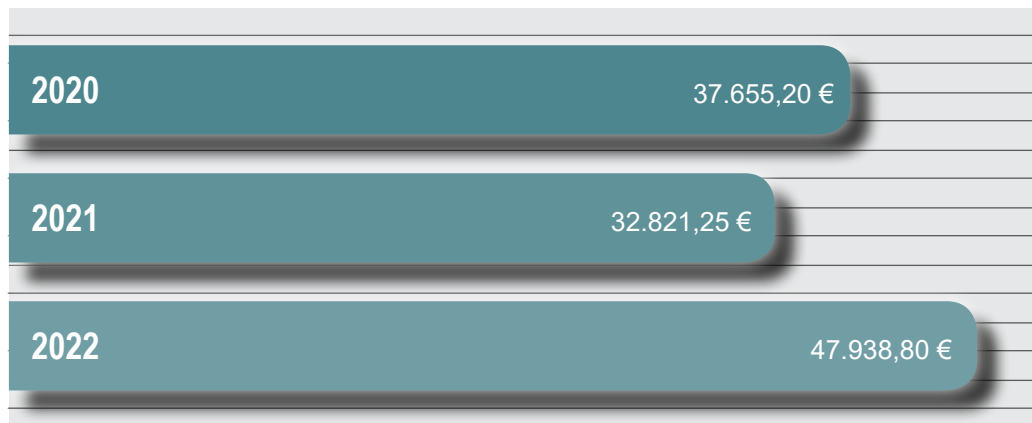
Pel que fa a aquesta modalitat de prestació, existeix una variació que ens ha permès atendre a diversos municipis de manera conjunta: l'assessorament agrupat. Així, els anys 2020 i 2021 es van dur a terme dos assessoraments d'aquest tipus relacionats amb projectes de pressupostos participatius. L'assessorament agrupat es dinamitza a través de personal propi de la Secció de Participació Ciutadana i l'any 2020 van participar-hi 5 ens locals i el 2021 en van ser 7, tots ells municipis petits que desconeixen el procés per fer uns pressupostos participatius i els mancava personal tècnic per a impulsar-los.

Prestació amb contractació externa

Per altra banda, existeix la possibilitat de contractar una consultora externa per executar les actuacions d'un determinat projecte. Amb aquesta modalitat, la coordinació i el seguiment del projecte queda en mans del personal tècnic de la Diputació de Barcelona, i és per això que es preveu quan la càrrega de treball de l'equip de la Secció no permet donar cobertura a tots els projectes rebuts, quan el projecte requereix d'uns coneixements i metodologies molt especialitzats, o quan es necessiten d'actuacions amb la ciutadania. Aquest és el cas, per exemple, dels projectes relacionats amb els àmbits de l'urbanisme, els equipaments o el medi ambient.

L'any 2022 va entrar en vigor l'Acord Marc per a la prestació de serveis d'assessorament i suport als ens locals de la província de Barcelona en matèria de participació ciutadana. Dins d'aquest Acord marc, hi ha actualment cinc consultores amb les quals s'ha treballat durant el 2022.

En el següent gràfic es pot visualitzar la despesa realitzada per a la modalitat de prestació amb contractació externa en els anys 2020, 2021 i 2022.

Gràfic 7. Despesa en contractació externa del recurs d'assessorament tècnic en participació ciutadana en els anys 2020, 2021 i 2022.

Conclusions

El recurs *Assessorament tècnic a projectes de participació ciutadana* té com a objectiu oferir suport als ens locals en el desenvolupament de projectes adreçats al foment de la participació ciutadana. És un dels recursos essencials de la nostra Secció, donat que l'ànim de la Diputació de Barcelona és donar servei als ens locals de la demarcació. La finalitat específica del recurs és oferir acompanyament tècnic als equips municipals de participació ciutadana o a d'altres que, sent d'un altre àmbit de l'acció de govern, impulsen actuacions participatives.

En aquest sentit, les funcions de l'equip tècnic de participació ciutadana de Diputació de Barcelona pel que fa aquest recurs són, bàsicament, dirigir, coordinar i fer el seguiment del cicle del projecte, orientar i assessorar en termes de coneixement, eines i recursos en relació al projecte que s'està desenvolupant i generar i facilitar un espai de treball col·laboratiu entre els diferents actors. Val la pena destacar que es tracta d'un recurs molt ben valorat, en termes generals, pels ens locals que n'han estat destinataris. Entre els aspectes que millor es valoren es troba justament l'atenció rebuda i la tasca realitzada per part de l'equip de tècnics i tècniques.

Durant el període 2020-2022 s'han rebut fins a 96 sol·licituds d'acompanyament, de les quals se n'han atès 53, i per tant s'ha pogut donar cobertura tècnica a un 55,2 % dels ens locals demandants i a un 17 % del territori de la demarcació de Barcelona. Tenint en compte el pressupost associat al recurs, el qual, afortunadament s'ha vist una mica incrementat l'any 2022 i el reduït equip de tècnics i tècniques de la Secció de Participació Ciutadana, creiem que les dades són positives.

Les comarques que han realitzat més sol·licituds són Osona, Vallès Oriental, Bages, Baix Llobregat, Maresme i Vallès Occidental. Osona i el Bages han volgut impulsar projectes relacionats amb els òrgans de participació, pressupostos participatius, normativa de participació ciutadana, i planificació de la participació. La resta de comarques comencen a impulsar processos de participació associats a projectes estratègics, mentre segueixen fomentant la participació en els pressupostos municipals.

Els pressupostos participatius són el principal projecte sol·licitat, al igual que passa en el cas dels recursos de suport econòmic, seguits d'aquells relacionats amb les arquitectures de participació ciutadana (consells, comissions i altres tipus d'espais). A continuació trobem els projectes que tenen com a finalitat la planificació de la participació ciutadana i els processos participatius relacionats amb aspectes urbanístics, d'equipaments i espai públic.

Pel que fa al futur mandat, la Secció de Participació Ciutadana té com a objectiu seguir impulsant actuacions participatives de tot tipus, sense perdre de vista les demandes i necessitats dels ens locals, però també estudiant activament el territori per tal de fomentar projectes relacionats amb l'avaluació de la participació ciutadana, la inclusió de nous públics en les experiències de participació i, en termes generals, fer seguiment d'aquells projectes innovadors i singulars que puguin sorgir. En essència, seguir promovent el desenvolupament d'experiències de participació ciutadana a l'àmbit local amb els màxims nivells de qualitat democràtica.